

Resultaten enquête schoolexamens over profielvakken

Het beroepsgerichte profielvak wordt afgesloten met een cspe.

Afname van een of meer schoolexamens over het beroepsgerichte profielvak is niet verplicht, maar wordt wel geadviseerd, om te voorkomen dat het cijfer voor het profielvak afhangt van één toets.

Uit coronatijd is bekend dat niet alle vmbo-scholen over het profielvak schoolexamens afnamen. In die periode waren er geen cspe's en moesten er dus schoolexamens afgenomen worden, waardoor sommige scholen een inhaalslag moesten maken.

Corona ligt enige tijd achter ons, onduidelijk is of vmbo-scholen nu nog schoolexamens afnemen over het beroepsgerichte profielvak.

Op verzoek van OCW heeft SPV In december 2025/januari 2026 een korte enquête uitgezet gehouden om te inventariseren hoeveel vmbo-scholen geen schoolexamen afnemen over het profielvak. En waarom scholen die wel een schoolexamen afnemen daarvoor kiezen.

Bijgaande notitie geeft de resultaten van deze enquête.

Respondenten

De enquête is ingevuld door 135 respondenten. Eén respondent heeft de vragenlijst maar gedeeltelijk ingevuld. Twee mensen hebben de vragenlijst twee keer ingevuld. Een van deze dubbele antwoorden is verwijderd.

Van 11 scholen hebben meerdere mensen de enquête ingevuld, soms voor hetzelfde profiel, soms voor verschillende profielen. Waar het om hetzelfde profiel ging is één van de respondenten verwijderd.

In totaal zijn er 127 bruikbare reactie ontvangen.

In de inleiding van de enquête is duidelijk aangegeven dat het afnemen van een schoolexamen over het beroepsgerichte profielvak niet verplicht is. Daarnaast is expliciet vermeld dat de enquête alleen betrekking heeft op het beroepsgerichte profielvak dat een leerling afsluit, niet op de beroepsgerichte keuzevakken, die allemaal met een schoolexamen afgesloten moeten worden.

Resultaten

Geen schoolexamen over het beroepsgerichte profielvak

Vraag: Neemt u een schoolexamen af over het profielvak?

Tien respondenten geven aan geen schoolexamen af te nemen over het beroepsgerichte profielvak. Dit is 8% van het totaal aantal respondenten.

117 respondenten geven aan wel een of meer schoolexamen af te nemen over het beroepsgerichte profielvak

Aan de respondenten die geen schoolexamen afnemen over het beroepsgerichte profielvak is gevraagd waarom ze dit niet doen. Er konden meerdere antwoorden gegeven worden. De antwoorden luiden:

- Dat is niet nodig (6 respondenten)
- We willen onze leerlingen niet extra belasten met examens (6 respondenten)
- Past niet binnen de organisatie (1 respondent)
- Past niet binnen het beschikbare budget (1 respondent)

- Anders (5 respondenten)

Onder 'anders wordt genoemd:

- past niet qua tijdsinvestering
- Bij afnemen SE, becijfer je voor een deel je eigen handelingen als docent. De leerling moet nog veel leren en het cijfer is niet geheel representatief naar eigen handelen
- Dossier
- Ik weet de achtergrond niet precies
- Deelnemer experiment PIE/BWI

Voor de respondenten die geen schoolexamen afnemen over het beroepsgerichte profielvak eindigde hier de vragenlijst.

Wel een schoolexamen over het beroepsgerichte profielvak

117 respondenten nemen wel een schoolexamen af over het beroepsgerichte profielvak.

Zij zijn als volgt verdeeld over de beroepsgerichte profielen. Respondenten konden meerdere profielen aankruisen

Profiel	Aantal
- BWI	31
- D&P	32
- E&O	34
- Groen	21
- HBR	17
- Maritiem en techniek	0
- M&T	21
- MVI	12
- PIE	40
- Z&W	45

Op de vraag of bij alle aangekruiste beroepsgerichte profielen schoolexamens afgenomen worden antwoorden 6 respondenten 'nee'. Twee van hen hebben de vragenlijst slechts voor één profiel ingevuld.

Op de vraag 'hoeveel schoolexamens neemt u af over het beroepsgerichte profielvak' werden de volgende antwoorden gegeven:

- Eén schoolexamen (4 respondenten)
- Voor elke module één schoolexamen (81 respondenten)
- Meerdere schoolexamens per module (28 respondenten)
- Leerlingen maken een geïntegreerde eindopdracht (0 respondenten)
- Anders (4 respondenten)

Onder 'anders wordt genoemd:

- 1 theorietoets en 1 praktijktoets per module
- Dit verschilt per profiel en cohort. E&O en Z&W werken bij ons per dit jaar allebei niet meer via de modules. BWI en PIE nemen er 2 tot 6 af per module.
- Verplichte oefen opdrachten. Vervolgens aftoetsen.
- over 1 module een eindopdracht. De andere modules zijn opgebouwd uit meerdere opdrachten

Waarom neemt u schoolexamen af over het beroepsgerichte profielvak?

Op deze vraag konden meerdere antwoorden gegeven worden, vrijwel alle respondenten hebben dat ook gedaan. Geantwoord werd:

Antwoord	Aantal
- Het eindcijfer voor het profielvak mag niet van één toets/cspe afhangen	87
- Door se's kan een leerling een slecht cspe cijfer compenseren	26

- De systematiek se-ce vinden we passend, geldt voor alle vakken, dus ook voor het profielvak	85
- Corona (toen de cspe's niet doorgingen) heeft ons geleerd dat dit verstandig is	11
- Ik dacht dat dat verplicht was	11
- Anders	18

Bij 'anders' wordt genoemd:

- Zodat de voorbereiding op het CSPE ook gewicht krijgt. (c.q. meer van belang is voor de leerlingen)
- Geeft de leerling hopelijk een betere motivatie en inzicht in of hij er klaar voor is
- ook voortgang van leerlingen te meten
- Inzichtelijk maken hoe leerlingen het profiel beheersen
- Het bereid leerlingen (en docenten) voor op het CSPE.
- Het maken van een SE is een goede voorbereiding op het CE
- In een SE kunnen we meer en specifieke praktische handelingen toetsen die aansluiten op onze visie op onderwijs.
- In het SE kun je schoolspecifieke onderdelen laten terugkomen
- In mijn onderwijs wil ik de leerling breder laten leren en meer beroepspraktijk gericht ontwikkelen dan de eindtermen. Om het leerresultaat van de verbreding in de profielvakken te toetsen heb ik schoolexamens ontwikkeld. Een voorbeeld: Computer hardware en systeembeheer wordt in het CSPE niet getoetst. (MVI)
- Inzichtelijk maken hoe leerlingen het profiel beheersen
- Leerlingen krijgen inzicht in hun kennen en kunnen door ook een SE af te nemen en zijn zo beter voorbereid op het CSPE
- Motivatie behouden gedurende het jaar. Wij zijn bang dat een leerling zonder toetsing geen waarde hecht aan het eindexamen. Of hier nonchalanter mee zal zijn dan bij wel toetsen gedurende het jaar. Daarnaast is het richting ouders een middel aan te geven hoe een leerling ervoor staat.
- neem praktijkexamens af ,niveau 2 en 3 elektro en installatietechniek (PIE)
- om ook voortgang van leerlingen te meten
- omdat er nog geen mogelijkheid is om flexibel te examineren. Schoolbeleid is cspe lj4, zonder se in leerjaar 3 ligt het wel heel ver uit elkaar.
- Op deze manier krijgen leerlingen en ouders een goed beeld of de leerling goed voorbereid is op het CSPE.
- Schoolbeleid
- Tussendoor de theorie en praktijk beoordelen. Kijken hoe de leerlingen ervoor staan.
- Zodat de voorbereiding op het CSPE ook gewicht krijgt. (c.q. meer van belang is voor de leerlingen)

Conclusie

Op een overgrote meerderheid van de scholen waar respondenten werkzaam zijn worden een, maar meestal meer, schoolexamens afgenomen over het beroepsgericht profielvak.

Uit de antwoorden blijkt echter dat veel respondenten de functie van het schoolexamen als afsluitend examen niet helemaal kennen. Het schoolexamen wordt vaak ingezet om de voortgang te meten en/of om leerlingen te motiveren. Deze conclusie valt buiten de scope van het onderzoek. Hij is enerzijds opvallend, maar niet helemaal onverwacht.